

izan zirela euskaldunentzat
zerutar itur bidiak”.

Maikide bakoxtari doai eman zitzaion LATXAGA'ren liburua: “ERRIOXA'KO
SAN MILLAN EUSKAL ITURRI”. Liburu onek dakar San Millan'en abesti baka-
rra euskaraz ezagutzen duguna, Jon Oñatibia'k egiña. Ala dio bukaeran:

“SAN MILLAN, APAL TA ALTSUA,
-AU GARAI ZAKARRA-
EUSKALERRIAK BERAZ BA DU
ZURE BEARRA”.

Bersolariekin benetako euskal giroa sortu zen bazkarian.

Arratsaldean, “CAÑAS'KO” lekaime etxera urbildu giñen, Urraka lekaimearen pare gabeko arpegia ikustera; ba du begiratu ona ta Jainkoak ematen duen zorionezko atsegiña. Nafarroa'ko erregeak, lurralde galantak eman zizkien Bizkai'ko jauntxo indartsuei. Urraka delako lekaimea, Lope de Haro Bizkai'ko bederatzi garren Jaunaren alaba da.

Errioxa'ko ibillialdi eder onekin, urrats aundi bat eman da Errioxa esna dedin eta entzun dezan, oraindik lotan daukan euskal sena. Errioxa'rekin onezkoak egin bearrak ditugu, an ere euskara pixtu dedin. Emen dugu lenengo urratsa emana. Ezin dugu ezer utsean galdu; Errioxa Euskalerrian sartzea lortu arte.

LATXAGA

“RIKARDO ARREGI” DELAKO KAZETARITZA SARIA

Orain dela bizpairu illabete eskutitz bat jaso nuen eta barrenean orrialde bat zegoen neri adierazia, eta Patxi Baztarrika'k izenpetua, baita beste paper bat iru zatitan tolestatua izenburu onekin: “RIKARDO ARREGI KAZETARITZA SARIA”.

Sari orren ekintza, gertakizuna bezala, bearrezkoa zeritzaidan. Ikustaldi batean bi elburu izango zitulakoan nengoan:

a) Albistaritza ta, b) izkuntza zaintzea. Berriak ematerakoan jarri esaldi laburrak argi ta garbi agirian, euskara berriz egokia. Bide ortik jarraitzekotan, ara sariaren garrantzia.

Bañan zer ikusi nuen eskutitz orren barrenean?: mugarik gabeko esaldiak, asmo illunak eta euskararen ordeztu “ROMANCE” bat, euskara erderaren murrizketarekin.

Idaztia mugarik gabeko esaldi luze ta illunarekin asten da. Ikus:

“Euskararen erabileraren normalkuntzarekiko konpromezuak bulztaturik, eta, kontuan hartuta, kazetaritza gizarte-bizitzan eragin itzela duen iharduera izaki, euskararen normalkuntzak ezinbestez behar duela euskaraz egindako kazetaritza eta orohar komunikazio prestu, ta modernoa, kalitatekoa, Andoaingo Udalak VIII.Rikardo Arregi kazetaritza sariaren deialdia egiten du”.

Erabiltzen duten euskarari begiratuz, joskera erdalduna dela ikusten dugu. Ara eredu batzuek:

“nola baitere zazpigarren oinarrian xedatutako baldintzak betetzen dituzten proiektuek daukate sari honetan partehartzeko eukera”.

Ara beste eredu bat:

“lehen oinarrian aipatutako epealdian Epaimahaiaren iritzian komunikabideetako lana euskaraz burutzeko berrikuntzarik handiena eta eraginkorrena egin duen pertsona, komunikabide edo entitateari emango zaio”.

Oraindik beste eredu bat:

“Fenomenu eta gertakizun puntualetatik areago doazen idazlanak izan beharko dira –saiakera laburra– atalean kontutan hartuko badira eta edozeintera ere, egileak aztergaiari buruz egindako hausnarketa edo balorazio propioaren sakontasuna, aberastasuna eta zomortasuna, hala nola idazkeraren egokitasuna, aberastasuna eta kalitatea izango ditu kontuan epaimahiaksaria erabakitzerakoan”.

Eredu auetan, joskera ez dela euskararena agirian dago. Erdal mordollo bat bezala agertzen zaigu. Ez daukate euskal senaren usairik.

Orain dator garaia itzak aztertzeko. Ikus ditzagun erabillitako eredu batzuek:

“Balorazioko kazetaritza”
“prentsa”
“testuaren”
“estiloa”
“iritzi propioaren funtsa”
“erreportaia”
“orijinaltasuna”
“exhaustibotasuna”
“gidoigintza”
“gai librea”
“tratamendu”
“produkzioa”
“gidoi tekniko”
“komunikabideak”
“partehartzeko”
“autoreek”
“kasu”
“kopia”
“empresak”

“emisio ziurtagine”
“Presidente”
“bokalak”
“Diploma”
“Apelaeziña”
“Alfabetatze”
“proposatu”
“ediziorako”
“Aldaketa medio”
“Anima zaitetz”

Ori dena saiaren zuzendariak egiña: euskara, era bat nastu nai dute (mestizatu). Inguru orretan euskara lantzen duen batek, sariaren aldetik ez dauka ezer egitekorik. Ez digute jokabide zinezko batera eramaten.

Zer esan olako gauzak ikusita? Usteona berealaxe galtzen dela...

Sariaren giroa ta ingurua azaltzen digutela, asmo borobil batzuek burura datoz:

a) Euskararen egokitasuna ez dutela zaintzen, ez itzen erroen aldetik, ezta ere joskeraren aldetik, garbi ikusten dugu.

b) Esaldi argi, garbi eta laburrak ez dituztela maite eta ontzaz artzen.

c) Bide ortik goaz errex irteera ezagun batera; au da adiskideak saritzera.

Giro orretan zalla usteona zabaltzea eta sortzea idazleen artean: naikeria nagusi.

Galdera bat egin dezakegu: “Nor joan diteke edo aurkeztu orrelako sari batera?”. Euskara garbia eta errikoia lurperatzen dute. Agertzen digutenez, erdal kutsuzko euskarak balio du bakarrik...

Jokabide kaxkarrak salatzen ditugula, euskara garbizaleak, gu “BUNKER-TARRAK” gerala ba dakit esango digutela. Bost ajola. Ez dago gurutzerik gabeko zorionik. Iritziak, garbi ta argi agertzen direla, ondo oñarrituak daudelako, esan agirian euskararen onerako. Beldurrik ez izan. Geroak arkituko du nun dan egia. Erriaren ona nun dan geroak ikusiko du, zeatz eta meatz. Ortarako asko balio du eredu txarra eredu onaren ondoan jartzea. Neurketa orretan argia pixten da.

Nai ta naiez, euskara, bear bezala zaintzeko, lan onari eutsi bear. Ortan gaude sarturik gogotik.

LATXAGA